

MINI RĪGU

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70
71	72	73	74	75	76	77	78	79	80
81	82	83	84	85	86	87	88	89	90
91	92	93	94	95	96	97	98		

Autors Pēteris Karkovskis

1. Viņa istais uzvārds bija (1–10).

2. Mēs viņu pazīstam ar pseidonīmu (5–10).

3. 7. jūnijā te notika operas (10–15) pirmizrāde.

4. Ar šo tramvaju var aizbraukti uz (14–22).

5. Šādi un vēl lielāki (21–24) braukti pa Daugavu.

6. Gan tornis, gan skaistā fasāde pieredzīvā dažādām ēkām ar vienādu sākotnējo funkciju, kas saucas (23–27).

7. Latviešu rakstnieks (26–32), kura romāna otrā daļa saucas "Labikās familijs".

16. Šeit savu uzticamo

8. Vecrīgā vienīgā (32–39).

9. Šeit pārdomi importa un vietējo (38–41).

10. Tas ir viens no torņiem lielajā un greznajā ēkā, kas bija rezidence dienvidu valstis vienādu amatā un vienādu uzvārdu (41–47).

11. Šajā vieta kādreiz atrādās (47–50).

12. Viņas vārds – (49–54).

13. Skaistā tilta projekta autors bija inženieris (54–57).

14. Šo namu uzcēla (56–61) vajadzībām.

15. Lielājā namā atrodas Latvijas (60–64)

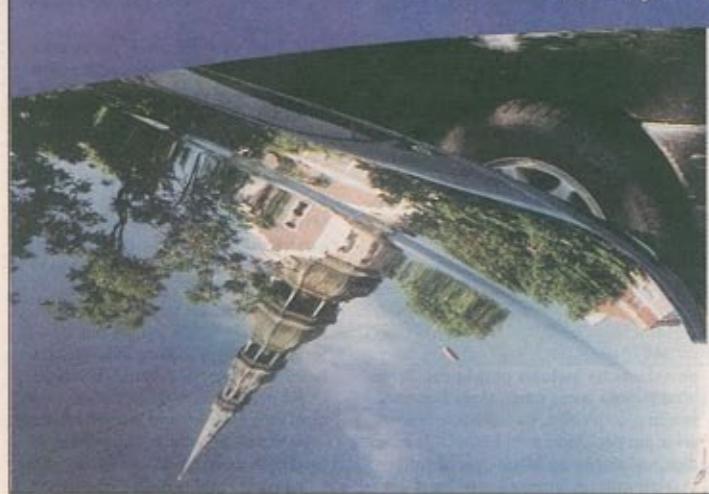
16. Šeit savu uzticamo

Uzdevuma atminējums – kāds godplāns apzīmējums, kas savā laikā tika pievienots vārdam RIGA, izlaists apakšējā, numurēto laukumiņu rindā.

Laukumiņu numuri atbilst lielā reģīga laukumiņu numerācijai.

Autors Pēteris Karkovskis

d z e j o l i s c e l ļ a

Rīga nav gatava, saka gatavs kīrmis, pārkālts ar zeltu, tāpēc tikko vairs rāpo. Nav gatava, tā arī gatavs gailis, tikko debēšos celts. Nav gatava, bēri no smilšu kastes - - -

Un tas, izrādās, vispār nav zelts, un tas gailis par vējrādi strādā, bēri, vienīgi bēri nekrīt kā āboli, nekrīt kā zvaigznes - rāpo pa Rīgu, negatavie kā Rīga - -

Māris Čaklais (1940) "Trīs negatavības" no krājuma "Labīt, Heraklīt!" (1989)

A V I Z E #4 1999. 17. jūnijus

Smaidīgā Rīga — jauns servisa standarts Rīgā 3. lpp.

Jā, es dzīvoju Rīgā!

Monta Kroma

Inta Lehmuza-Briede

Ja spriestu pēc kāda presē publicēta testa secinājumiem, tad viņi neesot neviens bizness cilvēkam nepieciešamās ipāšības, saka Laimdota Šnidere — Dzīvokļu ipašnieku kooperatīvās sabiedrības Augstskola valdes priekšsēdētāja un Latvijas Universitātes fonda izpildītore —, viegli pasmaidojot un piebilstot, ka tests bijis sliks.

Un tam patiešām jāpiekrit, jo ar šīs fiziski visi trauslī izskata sievietes, fizikas zinātņu doktores spēkiem dažu gadu laikā uzceltas trīs daudzdzīvokļu mājas un šobrīd darbs atbilstoši grafikam turpinās ceļtajā. Mūsu priekšā jau ir biznesa *haizīvs* (Šnidere nebaudīja šā vārda, jo zina, ko biznesa pasaule no cilvēka papēm un prasa). Pirmo namu ceļot, jā, tad gan esot bijis šī mazpētītais iесācēja veiksmes fenomens. Bet nonakusi līdz būvniecībai viņa nejausi, "jo dzīvē, kā teikuši filozofi, nepieciešamība lauz celu caur nejausībām".

Meklējam uzņēmīgu cilvēku

1992. gada rudenī Izglītības ministrija saprata, ka par valsts budžeta līdzekļiem ne-spēs pabeigt dzīvojamās mājas celtniecību, kuras divas sekcijas bija paredzētas skolotājiem un Latvijas Universitātes pasniedzējiem. Ministrija meklēja, vai neatrastos kāds cilvēks, kas uzņemtos māju pabeigt.

Laimdota Šnidere: Sociālisma laikos mēs tikai gatavojāmies dzīvot. Šīs laiks ir labs ar to, ka var strādāt.

Nezāles saules pilsētā

ESEJA

Aivars Tarvids

L avetim dzīvē iespējama privilēģija — piedzīmt Rīgā. Reizē ar dūmgāzu smaku, ie-lasmētu parfīmem un lielpilsētas smogu ie-vilk bērna plaušas civilizācijas elpu. Ari Rīgā nauda nesmird, arī Rigas uguņi pavedina iznicibai lemtus taurenīpus pēdējam sappu lidojumam.

Rīga vilina ar grēku un šķietamo labklājību. Vi-sos laikos tā kārdinājusi dzīves baudītājus un pavēlniekus, kuru varmācība un rosība, atkrītumi un pā-nākumi briedinājusi gadsimtu dzīlumā mērāmo pil-sētas kultūrlīniju. Rīga kā pagātmes komposta kau-dze, kurā lepni iesprausītāk pland sarkanbaltsar-kanais svētums. Tamēdēj par vienām ielām staigā atva-jināti padarmijas palkavnieki, azeru vai čigānu dro-gu tirgoņi, anglosakšu vai jūdu naudas mijēji un abu dzīmumu lauku cenoņi, kas no tāliem pagas-

tiem atstājāgi su līdz galvaspilsētai. Rīgu lamā par bezvēseliskumu, netirību un pagrīmumu, bet jaunas un jaunas laimes meklētāju audzes ar lāpsteli padusē steidz pēc Rīgas zelta. Šeit putnītī bazinu torpos kārtot cukurgailīšu vietā, bet dzīves jēgu tirgo ar sezonas atlaidēm. Pilsēta pārvērtusies klimā-nācijas ilūžiju ārstēsanai — tā izsviedrē kārtējās amodas bērnīšķību un rengū ēdāja pretenziju uz kapitālisma haitīz viisspēci. Rīga kā placards pri-vātai pasaules pakļaušanai un frontes linija, kur pli-kadijas trīs zobsus pret veiksmniekiem. Par pilsē-tnieku diemžel nekļūst — par tādu piedzīmēt, ja priekštečiem vienīgi saikne ar zemi ir Meža kapu smiltājs. Pilsētnieki kā nezāles, kuras neiespējami iz-ravēt un izindēt.

Turpinājums 2.lpp.

AĢENTŪRAS SLEJA

Sveicināti Rīgai tiks skaitājai laikā, kad pilsētas tveici un putekļus rendina izslavētais un mums pašiem pierastais Rīgas parku zālums, kā arī daudz iekoptie dabas stūriši pašā pilsētas centrā! Kaut arī vasarās Rīga klūst aizvien karstāka un tās tweice dzēn pilsētniekus prom no asfalta un putekļiem tuvāk jūrai, plāvām un laukiem, tieši vasarās Rīga smaržo pēc liepām un tā tiek visvairāk milstības.

Zināms sakars ar labestību un gluži pragmatiskiem, to mēr šārmantiem servisā standartiem ir ari Aģentūras Rīga 800 jaunuzsāktajai akcijai *Smaidīgā Rīga*. Trīs maija/jūnija uzvarētāji redzami blakus lapā, un turi minētās vietas gremino *Smaidīgā Rīgas* uzline. Tā garantē laipnu, sirsngu apkalpošanu mums, rīdzniekiem, un arī uzbeki zināmu atbilstību cilvēkiem, kas to saņemši. Mēs turpinām šo akciju un ceram, ka uzzināsim par aizvien jaunām vietām, kam atbilstu un pieteiktu *Smaidīgā Rīgas* zīmei.

Iki mēnesi notiek Rīgas 800 gadu jubilejai veltītā dažādi pasākumi. Citi pievilkti aiz matiem, citi patiesīm liecina par jaunu, mūsdienīgu projektu izstrādi un realizāciju mākslā, mūzikā, zinātnē, sportā, arhitektūrā... Un taisnība arī tiem, kas saka — tas jau nenotiek tāpēc, ka Rīgai tuvojas 800, vienkārši pilsēta turpina dzīvot savu dzīvi un iestenot plānus. Tomēr arī vīrieši biežāk izskan doma, ka svarīgi iestiekti un iecertēti paveikt līdz 2001.gadam. Šīs gadsakītis mobilizē, ieliek nepielūdzamā laiku rāmjos, tādējādi radot pārtraukumus. Un pilsēta — *Mīsu Rīga* aug straujāk.

Saka, — uzcelt no jauna ir vieglāk nekā pārveidot veju. Tornī finansu tirgus šodienas Rīgā nav tik labvēlīgs, lai plāšumā ietu jaunu dzīvojamo namu celtniecību vai veico pārītē un labiekārtosana. Šajā avizes numurā pievēršamies Rīgas šodienas izaugsmei, fiksējot tās nedaudzus būvniecības jaunumus.

Iepazīstoties ar citu valstu piedzīti pilsētu jubileju rīkošanā, kā arī Eiropas kultūras galvaspīlētās pasākumu organizēšanā, Aģentūra Rīga 800 pārliecinājusies, ka šādu budžetu finansējums parasti sastāv no pilsētas, valsts un uzņēmēju daļas un vairumā piemēru šīm daļām ir līdzīgs apjoms.

Tāpēc Aģentūra Rīga 800 aicina Rīgas un Latvijas uzņēmējus piedāvāt Rīgas 800 gades programmas finansēšanā, piedāvājot dažādus sadarbības modeļus — ne tikai tradicionālo sponsorēšanu ar plašām reklāmas iespējām, bet arī sadarbību, kurās saturām ir tieši sakars ar uzņēmējdarbību. Sadarbīties Aģentūra Rīga 800 aicina gan tos, kuru produkcija un pakalpojumi var tikt izmantoti jubilejas pasākumos, gan uzņēmumus, kuru starptautiskajiem kontaktiem ir tieši sakars ar jubilejas programmu. Iespējams, arī partnerības formas ar elastīgām, tāpēc dažādas var būt arī atbalsta formas.

Ir patīkami, kā viens no šādiem piedāvājumiem — daļa dāvanu — suvenīru kataloga un jubilejas priekšmetu oficiālās kolekcijas izveidošanā jau guvis atsaucību. *Cido grupa*, *Parnass prezentreklāma*, *Latvijas balzams*, *Jumava* un citi uzņēmumi jau ir iesnieguši savus piedāvājumus. Nemot vērā uzņēmēju ierosinājumus un vēlmi pamatīgāk pievērsties jaunu produktu izstrādei tieši Rīgas jubilejai sakārā, konkursa komisija noķerē, ka konkursa termiņš ir jāpāgarinā līdz šā gada 1. oktobrim. Esat laipni aicināti iepazīties ar konkursa nolikumu pie mums, Torņu iela 4 IB 103.

Lai jums pretīciga vasara!

Viens akmens 800 dienās

Andris Vilks,
Nacionālās bibliotēkas
direktors

Šā gadsimta sākumā ASV tērauda biznesa turīgais pārstāvis Endrijs Kārnegi, viens no 50 cilvēces vēsturē bagātākajiem cilvēkiem, izlema savu ie-taupījumu daļu 50.000.000 dolāru apmērā veltīt 2617 (!) bibliotēku celtniecībai 20 gadu laikā.

Agrāk bibliotēkas tika izvietotas pilī (Āshurbanipalā), pirts (Romā), universitātē (Oksfordā) u.c. Tikai 19.gs. tām sāka projekti un būvēt speciālas ēkas. Izcilī piemēri ir Sēnēvējas universitātes bibliotēka Parīzē (viena no pirmajām tērauda konstrukcijām), Bavārijas Valsts bibliotēka, Zviedrijas Karaliskā, Helsinku universitātē u.c. bibliotēkas. Tomēr ar Kārnegi bibliotēku celtniecību (tā šīs bibliotēkas sauc joprojām) fenomenu nostiprinājis atzīja, ka bibliotēkām nepieciešamas to funkcionālās atbilstošas ēkas.

Navarētu teikt, ka ASV publisko bibliotēku sērija, kurā dominēja neoklasicisms, bija arhitektūras šedevri. Tomēr tās ir pamānījumi sabiedriskas celtnēs līdzās pilsētas teātrim, bankai, tiesai, stacijai utt. Laika gaitā publisko, bet sevišķi universitātes bibliotēku arhitektūrā par noteicošo kļuva funkcionālā pīeja.

Citādāk ir ar nacionālajām bibliotēkām. 20.gadsimtā ar dažiem izņēmumiem tās speciāli projektiem un sabūvētas no jauna. Laikam vienīgi niderlandieši Hāga Karaliskajai bibliotēkai izvēlējās industriālu tēlu. Tiesa, tā atrodas centrā, nevis rūpīnu vai kotedžu zonā.

Parastā nacionālo bibliotēku ekām izraudzīts tempa simbols. No vienas puses — tā ir vēlme pasvitrot nacionālo bagātību, gariguma nozīmi, radot akadēmisku un mazieti svinīgu atmosfēru. No otras puses — apjomīgajam un smagajiem grāmatu fondiem nepieciešamas izturīgas konstrukcijas, bet plašājām lasītavām pamatīgi pārsegumi latīnieri. Nacionālās bibliotēkas ir kā lielveikali, kuros atrodama informācija par visu. *One stop shop* zem viena jumta. Kopējais apjoms aizpēm desmitiem tūkstošu kvadrātmetri. Visa Eiropas nacionālās bibliotēkas tagad ir zem viena jumta, ja neskaita ārpilsētu deponitāriju (Somijā, Norvēģijā, Lielbritānijā, Čehijā u.c.). Latvijā šo lomu lika pildīt īlkāiles baznīcā, ta-

ju tiltu, krastmalas un daļēji Zaķusalas dimensijām. Septiņdesmitajos gados jau tāpa viens interesants projekts, kura autora bija Modris Ģelzis. Kopš 1989.gada 20 projekts, kas gan funkcionalitātes, gan arhitektūras ziņā var kļūt par vienu no izcilākajām šī tipa celtēm. Tās autors ir Gunārs Birkerts, kura talants visvairāk apsaukītis pašā dzīmtenē.

Vēl devipdesmito gadu vidū pastāvēja ceriba, ka Rīgas 800 gades svinību kulinārāciju varētu būt gan Melngalvju nama, gan Nacionālās bibliotēkas inaugūraciā. Kā simbols cieņai pirmsi un neuzceļamo pilsētu. Tomēr grīmstošās bankas nosvitroja šo ieceri, savukārt politiķi nespēja tajā saskatīt pāri partiju, Rīgas un lauku interēsem stāvōšo ideju.

Šobrid ir samānāmos pirmsāmcerīgās pārīmēs. Ne- raugoties uz to, ka bibliotēka par spīti visam pēdējos desmit gadiem ir strauji attīstījusies, ir acīm redzami, ka tālāks progres iespējams tikai citos apstākļos — jaunā ēka Tallinā pēc bibliotēkas jaunās ēkas uzsēšanas pāstāvīgo lasītāju skaits 5 gados pieaudzis no 18.000 līdz 109.000 ! Tas vēl attaisno visus izdevumus. Piedevām bibliotēka īkļuvusi par galveno sabiedriskās dzīves centru Baltijas jūras valstu mērogā. No aktivitātēm tās telpās tiek noplīnīti līdzekļi, kuri ir vienlīdzīgi ekspluatācijas izdevumi. Gunāra Birkerta projektā bibliotēkas ēka noteikti ietekmēs tūristu izvēli starp Rīgu un citām pilsētām.

Līdz 2001.gada augustam, kad Rīga savā 800 gadē kļūs par Eiropas kultūras galvaspīlētu, ir atīcis apmēram 800 dienu. Vēl ir iespējams darīt visu, lai vienā no šīm dienām mēs tomēr ieliktu pamatakmēni Latvijas Nacionālās bibliotēkas jaunajai ēkai — vārtiem uz 21.gadsimta Latvijas galvaspīlētu Rīgu.

Pagarināts konkurss
Rīgas 800 gades jubilejas dāvanu — suvenīru kataloga un jubilejas priekšmetu oficiālās kolekcijas izveidošanai.
Papildu ziņas
www.riga800.lv vai pa tālāk
7320550.

Turpinājums no 1.lpp.

Tās laužas cauri asfaltam, jo Rīga tām izrādās mūžīgā saules pilsēta. Mazās arāju tautas metropole, kad pieraksta zīmogam pasē jālīcina, ka jebkurš Rīgas ietām dzīvē ko sasniedzis un saņemis veiksmes apdrošināšanas polisi. Ienācējs šeit parasti nedzīvo, viņš taisa karjeru vai eksistē. Varbūt tamēj dzīves nelaimēs provinciālā skālām mutēm vairo Rīgas kungus, jo masu prātā ārpus galvaspīlētās mit vienīgi savdabīji, lauki un autoasieri.

Latvisko Rīgu savām bārdām spodrīmā jaunlatvieši pērnajā gadsimtā, Pirmajā republikā "piecīstāv pilsētā" inteliģenti nemērda piegātēi treptelpas, tācū ar tankiem atbraucu tādi Rīgas tiktakji, kā eiropeiskā pilsētā mācījās lietot WC un prata no čekas pagrabā dzījuma parādit iezīmēsu fašistiem Sibīrijā. Rīga saslejās gulamrajoni kā lēģera vienādās barakas. Atbrīvotāju reizē ar atmestais sarkanais trulums izrādījās vienīgā lipīgā gara kaitē. Varbūt tādēj acis joprojām gurdina šī viduslaiku

apbūvē, jūgēndstila kvartālos, bulvāru lokos un socreālās formas un motorā spars, dailē smukumkonkursu bistes izmērs, bet zaudējumam asīju piegārša. Spēcīja viena gan bandītu nošautam neveiksmīgākam, gan dzērēmu kautīga lūzīrem, gan pašnāvīmekam, kas reizēs Rīgu un nelaimīgs miris. "Laimas" pulkstenis skaita Rīgas laiku, un sekundes it beži nemēdz būt saldas. Nebūs lielā ugunsgrēka un nebūs lielā mēra, nepārtrūks arī aizsprosti likteņupē Daugavā un grēku plūdi neapris pilsētu. Vien "millenium" gaipīgā ceļā, bailes pakrist zem Apokalipses jātnieku pakāviem un kārdinājums piedzīvo vēstures "happy end". Pasaulē mūžam vairs nebūs jauna kā sendīnas, kad Rīgas pušēm pīektā atgāzījās galvi pret Sauli, lai justu savu neicību un vasaras kveldētās pilsētas varenumu. Viņš izaudzis no naivuma kā zīnības kurpēm, kuru zolēm neiespējami bija nodēlēt asfaltu. Pilsēta izrādījusies egoistiska, tā nenoveco reizē ar saviem peļējiem un lādētājiem.

Nāv cilvēka spēkos Rīgas brugakmeņus rokām drupināt, to var vienīgi nozagt un izklāt savas ārpilsētas vilas pagalmā. Karali te allaž kaili un gana zēnu,

gad depozītārijs izvietots Silakrogā. Tas, ka nacionālo bibliotēku lasītājiem ir neierobežots lasītāju loks ne tikai pilsētā, bet valsts mērogā, nosaka to, ka ēkas parasti ir novietotas centrā, pie satiksmes krustpunktiem. Un šo iemeslu dēļ arī kļūst par spēcīgu akcentu galvaspīlētās ainavā.

<p

Jaunbūves Rīgā

Solvita Cerecka

Pēc zināma sastigma perioda gaisā atkal jūtams rosības gars — pamazām jaunu un modernu veidolu Rīgā iegūst gadsimta sākuma celtās ēkas. Tomēr ūdens celtniecības mērogus diemžēl nevar salīdzināt ar gadsimta sākuma būvniecības apjomiem.

Kaut dažas, tomēr Rīgas varšanai nozīmīgas jaunbūves niecīvērotas nepaleik: autostrāvietas, zviedru realizētais *Valdemāra centrs*, Melngalvu nama celtniecība, tirdzniecības centra *Mols* izveide un, lai arī lēnā, bet uzsāktā privāto rindu māju celtniecība pilsētas centra tuvumā. Katrā no jaunbūvēm ir atšķirīga un papildīna Rīgas valbstus ar jauniem, vēl nebijušiem akcentiem.

Pēdējā gada laikā Rīgu pārņemis autostrāvietu bums, un dažu celtniecību jau uzsakta. Pagājušā nedēļā tika atklāta pirmā gatavā daudzstāvu autostrāvietu Prāgas ielā līdz Centrālajam tirgum. Kā jau visur pasaule, šāda tipa celtmes ir racionalas, funkcionalas un bez stilistiskas ievirzes. Tomēr jaunās autostrāvietas ne vien sniegs rīdzīkiem papildu ērtības, bet arī signalizēs par to, ka savas lielpilsētas problēmas Rīga risina moderniem līdzekļiem.

Amerikānska celtne

Līdzās jūgendstila ēku rindai, Valdemāra un Elizabetes ielas stūri, gada laikā radīta jauna, moderna, savā ziņā amerikānska debesskrāpja tipa celtne ar tumšiem stikloiem logiem. Tomēr tās augstums paklausīgi iekļaujas apkārtejošā ēku un Rīgas apbūves augstumā. *Valdemāra centrs* — septiņu stāvu ēka, projektēta kā daudzfunkcionāla A klases biroju, administratīvo iestāžu un tirdzniecības centru celtne — ir pirmsā starptautiska mēroga biznesa centrs Baltijas valstis.

Valdemāra centrs
— septiņu stāvu ēka, projektēta kā daudzfunkcionāla A klases biroju, administratīvo iestāžu un tirdzniecības centru celtne — ir pirmsā starptautiska mēroga biznesa centrs Baltijas valstis.

Pagājušajā nedēļā tika atklāta pirmā gatavā daudzstāvu autostrāvietu Prāgas ielā līdz Centrālajam tirgum. Kā jau visur pasaule, šāda tipa celtnes ir racionalas un funkcionalas.

West East Industries pie Bikernieku meža celtās mājas — atsevišķas ēkas maurīja ietvarā. Latviešiem viemēr bijusi vēlme iegūt savu gruntsgabalu ar māju un dārzīju, kas nošķirts no kaimiņiem.

viedokļa un izmaksotajiem materiāliem, tā ir kvalitatīva celtne."

Modernā arhitektūra saistīs ar mūsdienīgiem materiāliem un sajūtām — metālu, stiklu, modernām tehnoloģijām. Iespējams, ka augstceltnes Rigai labāk pieteivētu Daugavas otrā krastā. Apvienojot esošo arhitektūru ar modernām iespējām, pagādām tiek aizpildīti robi pilsētas centrā.

Mola — nekaitīga, funkcionāla būve

Runājot par Rīgas jaunbūvēm, jāmin arī tirdzniecības centrs *Mols*. Pilsētas attīstības departamenta konsultants, arhitekts Gunārs Asaris uzskata, ka "Krasta iela atšķirībā no citām Rīgas teritorijām bija pilsētas zeme, jo sava laikā tur teceja Daugava. Tikai pēckara gados šī teritorija tika uzsakalota un radās ganīdzīgi 100 hektāri brīvas zemes. Padomju laikā tur bija plānots celt eksperimentālu dzīvojamā rajonā 10 tūkstošiem iedzīvotāju. Bet pēc neatkarības atgušanas tur radās pīrīgi benzīna tanki un automašīnu tirdzniecības centri". Tas, ka Krasta ielas teritorija piederēja pilsētai, arī izskaidro tās sākotnējo nevienīgā attīstību — pēc neatkarības atgušanas, kad vēl nebija noteikts stingrs tālakais pilsētas attīstības plāns, bija kārdinājums pieņemt ganīdzīgi 100 hektāri brīvas zemes.

Vecrīga cīnās par katru zemes pēdu

Vecrīga vidū uz nelielās zemes strēles, kas nu jau atguvusi vēsturisko Rātslaukumu nosaukumu, atklājusi vismaz daļu Rīgas sabiezīnātās vēstures — no jauno topošās Melngalvu nams, būjušais Latviešu Sarkanā strēlnieku — tagadējais Okupācijas muzejs un Strēlnieku piemineklis. Tas rada sajūtu, ka šie dažādi laikmeti savstarpēji cīnās vai par katru zemes pēdu mūžīgajā Rīgā.

Sabiedrība par Melngalvu nams atdzīšanu valda atšķirīgi viedokļi.

"80. gadā

beigās Literatūras

un Mākslas

parādījās vairāki

apraksti par Melngalvu nams celtniecību.

Tobrīd sabiedrība

to atbalstīja.

Sodienas na-

ma celtniecības

atbalstījā

ir tā laika cilvē-

ki," uzskata Juris Poga.

"Mūsdienās ir ari

citi uzskati.

Melngalvu nams celtniecība ir

pagrieziens

pilsētvides tālākā attīstībā.

Rīgai ir bagāta vēsture, bet arī izposta vide.

Dis-

kusijas par Melngalvu nams un Rātslauku-

mū ir centieni to sakārtot.

Ari Rīgas arhitektūras pārvaldes pilsē-

tas plānošanas nodalas vadītājs Andris Ro-

zīns, ka Rātslaukuma kompleksa at-

jaunošanā svarīgākais ir atjaunot tā vēsturisko

telpu ar Melngalvu nams un Rāts-

nama fasādes kopiju.

Pārējās ēkas varētu

būt sodienas arhitektūra ar proporciju

detali un materiālu atsauksmi uz vēsturi-

"Tad būs apvienota pagātne ar tagadni,

jo celtniecības

Izmantots autoru grāmatas "Rīgas LAIKS attēlos" manuskripts, kurš top ar Agentūras Rīga 800 un Kultūrkapitāla fonda atbalstu. Nākamajā avizes numurā laika periods no 1940. līdz 1950. gadam.

SIERA DIENA ZĀĻU TIRGŪ 22.jūnijā no plkst. 9.00 līdz 19.00 Rīga, Doma laukumā. Koncerts ar folkloras kopu, deju ansamblu un pūtēju orķestra piedāvāšanā no plkst. 11.00 līdz 17.00.

IELGOŠANAS BALLE Kipsalā no plkst. 20.00 līdz rītam... Informācija pa tāl. 7320941, 7321081

■ RĪGAS LAIKS ATTĒLOS

Celā uz latvisko Rīgu 1930.–1940.

Jānis Lejnieks, Vita Banga

buvē jāzīteicas Rīgas vēstures pārvērtībām. To visskaidrāk var panākt, rādot latviskai Rigai jaunu monumentālu ēku rajonu Kipāsalā. Tur visā skaidribā varēs izteikties mūsu tautas radošais ģenījs".

Uzmanīšanai

līdzās Rīgai jaunu, "latviskāku seju un izteiksmi", pēc Ulmaņa iniciatīvas un ar aktīvu Liepiņa atbalstu tika uzsākti nojaukšanas darbi Vecrīgā. Rātslaukumā Rātsnamā un Rolanda klātbūtne šo vietu padarīja oficiālu un vācu. Rīgai trūka jaunā režīma nacionalajiem rituāliem — mazpulkū jūsmām un gaidi sasaucīsmēm — nepieciešamā laukuma. To izveidoja, nojaucot kvartālus Doma ziemeļu pļaspānījumus un krietnu daļu Vecrīgas ēku nojaukšanu.

Rekonstrukcijas pasākumi būtu joti dārgi, išplāni dēļ kompensācijām nojaucamo ēku ipāšniekiem, pārvarsā vāciešiem un ebrejiem. Uz to Valsts prezidentam norādīja Komiteja pasūtījumā trim prominentākajiem Latvijas arhitektiem E.Laubem, P.Kundzīnam un E.Sālbergam skices radiķālai Vecrīgas pārbērībai. Tās paredzēja ielu aplašinājumus un krietnu daļu Vecrīgas ēku nojaukšanu.

Pārējās projekti pārņemti pilnīgi negatīvu, pat izcīnīšo kritiku gan no vācu minoritātes, gan kreisās opozīcijas. Pirmā uztraucās par vecās Hanzas pilsētas rakstura deformācijām, bet otrā — par nodokļu maksātāju līdzekļu ieguldījumu reprezentatīvā malā pilsētā pastāvošā dzīvoļu kārtējām pārņemšanā. Rīgas jaunīzēm ir bijis maz noteikšanās. Rīgas jaunīzēm ir bijis maz noteikšanās.

Rekonstrukcijas pasākumi būtu joti dārgi, išplāni dēļ kompensācijām nojaucamo ēku ipāšniekiem, pārvarsā vāciešiem un ebrejiem. Uz to Valsts prezidentam norādīja Komiteja pasūtījumā trim prominentākajiem Latvijas arhitektiem E.Laubem, P.Kundzīnam un E.Sālbergam skices radiķālai Vecrīgas pārbērībai. Tās paredzēja ielu aplašinājumus un krietnu daļu Vecrīgas ēku nojaukšanu.

Rekonstrukcijas pasākumi būtu joti dārgi, išplāni dēļ kompensācijām nojaucamo ēku ipāšniekiem, pārvarsā vāciešiem un ebrejiem. Uz to Valsts prezidentam norādīja Komiteja pasūtījumā trim prominentākajiem Latvijas arhitektiem E.Laubem, P.Kundzīnam un E.Sālbergam skices radiķālai Vecrīgas pārbērībai. Tās paredzēja ielu aplašinājumus un krietnu daļu Vecrīgas ēku nojaukšanu.

Rekonstrukcijas pasākumi būtu joti dārgi, išplāni dēļ kompensācijām nojaucamo ēku ipāšniekiem, pārvarsā vāciešiem un ebrejiem. Uz to Valsts prezidentam norādīja Komiteja pasūtījumā trim prominentākajiem Latvijas arhitektiem E.Laubem, P.Kundzīnam un E.Sālbergam skices radiķālai Vecrīgas pārbērībai. Tās paredzēja ielu aplašinājumus un krietnu daļu Vecrīgas ēku nojaukšanu.

Rekonstrukcijas pasākumi būtu joti dārgi, išplāni dēļ kompensācijām nojaucamo ēku ipāšniekiem, pārvarsā vāciešiem un ebrejiem. Uz to Valsts prezidentam norādīja Komiteja pasūtījumā trim prominentākajiem Latvijas arhitektiem E.Laubem, P.Kundzīnam un E.Sālbergam skices radiķālai Vecrīgas pārbērībai. Tās paredzēja ielu aplašinājumus un krietnu daļu Vecrīgas ēku nojaukšanu.

Rekonstrukcijas pasākumi būtu joti dārgi, išplāni dēļ kompensācijām nojaucamo ēku ipāšniekiem, pārvarsā vāciešiem un ebrejiem. Uz to Valsts prezidentam norādīja Komiteja pasūtījumā trim prominentākajiem Latvijas arhitektiem E.Laubem, P.Kundzīnam un E.Sālbergam skices radiķālai Vecrīgas pārbērībai. Tās paredzēja ielu aplašinājumus un krietnu daļu Vecrīgas ēku nojaukšanu.

Rekonstrukcijas pasākumi būtu joti dārgi, išplāni dēļ kompensācijām nojaucamo ēku ipāšniekiem, pārvarsā vāciešiem un ebrejiem. Uz to Valsts prezidentam norādīja Komiteja pasūtījumā trim prominentākajiem Latvijas arhitektiem E.Laubem, P.Kundzīnam un E.Sālbergam skices radiķālai Vecrīgas pārbērībai. Tās paredzēja ielu aplašinājumus un krietnu daļu Vecrīgas ēku nojaukšanu.

Rekonstrukcijas pasākumi būtu joti dārgi, išplāni dēļ kompensācijām nojaucamo ēku ipāšniekiem, pārvarsā vāciešiem un ebrejiem. Uz to Valsts prezidentam norādīja Komiteja pasūtījumā trim prominentākajiem Latvijas arhitektiem E.Laubem, P.Kundzīnam un E.Sālbergam skices radiķālai Vecrīgas pārbērībai. Tās paredzēja ielu aplašinājumus un krietnu daļu Vecrīgas ēku nojaukšanu.

Rekonstrukcijas pasākumi būtu joti dārgi, išplāni dēļ kompensācijām nojaucamo ēku ipāšniekiem, pārvarsā vāciešiem un ebrejiem. Uz to Valsts prezidentam norādīja Komiteja pasūtījumā trim prominentākajiem Latvijas arhitektiem E.Laubem, P.Kundzīnam un E.Sālbergam skices radiķālai Vecrīgas pārbērībai. Tās paredzēja ielu aplašinājumus un krietnu daļu Vecrīgas ēku nojaukšanu.

Rekonstrukcijas pasākumi būtu joti dārgi, išplāni dēļ kompensācijām nojaucamo ēku ipāšniekiem, pārvarsā vāciešiem un ebrejiem. Uz to Valsts prezidentam norādīja Komiteja pasūtījumā trim prominentākajiem Latvijas arhitektiem E.Laubem, P.Kundzīnam un E.Sālbergam skices radiķālai Vecrīgas pārbērībai. Tās paredzēja ielu aplašinājumus un krietnu daļu Vecrīgas ēku nojaukšanu.

Rekonstrukcijas pasākumi būtu joti dārgi, išplāni dēļ kompensācijām nojaucamo ēku ipāšniekiem, pārvarsā vāciešiem un ebrejiem. Uz to Valsts prezidentam norādīja Komiteja pasūtījumā trim prominentākajiem Latvijas arhitektiem E.Laubem, P.Kundzīnam un E.Sālbergam skices radiķālai Vecrīgas pārbērībai. Tās paredzēja ielu aplašinājumus un krietnu daļu Vecrīgas ēku nojaukšanu.

Rekonstrukcijas pasākumi būtu joti dārgi, išplāni dēļ kompensācijām nojaucamo ēku ipāšniekiem, pārvarsā vāciešiem un ebrejiem. Uz to Valsts prezidentam norādīja Komiteja pasūtījumā trim prominentākajiem Latvijas arhitektiem E.Laubem, P.Kundzīnam un E.Sālbergam skices radiķālai Vecrīgas pārbērībai. Tās paredzēja ielu aplašinājumus un krietnu

RĪDZINIEKU FOTOGALERIJA

Smaržīgās Jāņu zāles Rīgā ieceļo no pļavām pilsētas nomalēs, uzlabojot tās asinsriti vasaras saulgriežos.

Kautrās lauku meitenes Rīgas nami ar rododendriem

Turpinājums no 1.ppp.

Tomēr 1994. gada vasarā māja Ozolciema ielā 24, Ziepniekkalnā, bija gatava. Turklāt uzcelta lētāk nekā jebkurā citā kooperatīvā un divreiz lētāk nekā tirdzīs cena. Tiesa, darbi lieši mērā skēmējās, pateicoties tam, ka celtniecību vadīja profesionāli — pilsētas kapitālās celtniecības pārvalde —, bet kooperatīva valde bija tikai naudas turētāja. Kas rēķināja, un skaitīja katru santimū. Kas brauca, piemēram, uz Baltkrieviju tapetes gādāt. Kas... Bet pašā pirmsākumā vēl bija jādzibina kooperatīvs, jāmācās slēgt ligumi, jāmeklē un jāatrod kredits!

Grūtais brālis — parāds

Šnideres uzskata, ka latvietiem nemt kredītu ir psiholoģiski smags solis. Šī sieviete ari nav pārliecīnāta, vai pati to būtu atļaujus spert, ja kopīgais macīš nebūtu viņas pārziņā un viņa nezinātu, ka nedaris neko tādu, kas celtniecību varētu nojautīt. "Tas varbūt cilvēciski ir mans vislielākais sasniegums, ka citas fiziskas personas man uzticēja savus līdzekļus," spriež Laimdota Šnidere, piebilstot, ka par zināmu drošības garantiju daži labs droši vien uztvēris ari Universitātes vārdū kooperatīva juridiskajā adresē.

Lai nu kā, bet pamazām kooperatīva biedru ceļš uz banku tūcīcā kārtīgi iesāgāts. Vispirms bija sadarbibas līgums ar *Latvijas Krājbanku*, pēc 1996. gada, kad tai radīs sarežģījumi, līdzīgu noslēzda ar *Unibanku*. Līdz Krievijas krizei kredita termiņš bija desmit gadi, kopī krites — pieci gadi. Kredītprocents — 14,6%, kas Šniderei skaitījumā ir normāls un iespējams tāpēc, ka kooperatīvs garantē kredīta nomaksāšanu.

Sobrid kredītēšanas jomā valdes priekšsēdētāja jau ir izdomājusi nākamo gājienu. Runa ir par iesāktu un nepabeigtu 109 dzīvokļu māju, būvētu no kieģeļiem, preti rūpničai *Straune*, ko Šnidere no Privatizācijas aģentūras, pašas vārdiem runājot, par sviestmaizi nopirkusi kā privātpersona. Legū kooperatīva akceptu Šnideres pirkumam nebūjis reāli (275 kooperatīva biedri nespēj sanākt kopā ne reizi gadā un pat ne reizi trijos gados, kad pēc statūtiem jāpārvēl valdes priekšsēdētājs — Šnidere, pateicoties iespējai lēnumu pieņemt jebkāda sanākušo biedru skaita gadījumā, šogad atkārtoti apstiprināja ar 15 balsīm) — vāi tāpēc laist garām izdevību iegādāties līdz septiņam stāvam uz būvētu namu pieņemamā tehniskā stāvoklī? Tā nu pēc nama pabeigšanas gan pati, gan viņas darbinieki pieklājīgi noplūšot. Šnidere cer, ka šis varētu būt pirmais gadījums Latvijā, kad tiek veidots tā sauktais dzīvokļu depozīts.

No abeces līdz knifīpiem

"Iegūsim vietu tīrgū un iemācisim celt šāda tipa daudzdzīvokļu mājas," priečājas Laimdota Šnidere, jo katra jauna māja viņai ir ari jauna skola. "Vispirms es apguvu pašu uzņēmējdarbību. Tagad mācos, kā uzcelt dzīvokli, lai to varētu pārdot. Kādām jābūt labam dzīvoklim un kā tam jāapsaimnieko."

Lai kā vērtētu profesionālo pavērsienu Šnideres dzīvē, nav nobiedzams, ka fizikas profesija un fizikas doktores grāds viņai joti palīdz celtniecībā un namu apsaimniekošanā.

Viņas mājas bija pirmās Rīgā, kur uzzīrē pēc namu pabeigšanas ielika karstā ūdens skaitītāju katrā dzīvokli un kopīgus siltumenerģijas un karstā ūdens skaitītāju mājai, lai norobežotos no *Rīgas siltuma* rēķinām. Šniderei kā fizīzei nebija nekādas ilūzijas, ka tas siltuma prieks, par ko rīdznieki maksā, savilkījus jostas, patiesībā ir stipri, pat par tērsalā lētāks.

Kādā Šnideres mājā ierikots skaitītājs ar automātisku siltuma patēriņa regulatoru,

Šīs Ozolciema mājas uz vispārējā mikrorajonu fona izskatās kā no citas operas ieklīdušas. Ar jauki izveldotu bērnu rotāju laukumu, apsargātām autostāvvietām, zālājiem, egļi Ziemiņātā svečītēm, rožu krūmiem, dzelteniem, sārtiem un violeitēm rododen-driem.

štrunis vien ir salīdzinājumā ar dzīves lie-lajām lietām."

Nozogs vai nenozogs?

Bet tas nav tiesa. Šīs Ozolciema mājas uz vispārējā daudzdzīvokļu mikrorajonu fona izskatās kā no citas operas ieklīdušas. Ar jauki izveldotu bērnu rotāju laukumu, apsargātām autostāvvietām, dzīvzogu, zālājiem, egļi, Ziemiņātā svečītēm, rožu krūmiem, puķu dobēm, dzelteniem, sārtiem un violetiem rododen-driem. Pat tiem gan esot saderejuši, ka pazudīsot viens divi. To-mēr ne, lai gan postītās vienmēr ir modrs un kociņus lauz sistematiski. Katru gadu apmēram piektā daļa stādījums ir jāatjauno, tomēr "visi cilvēki nekad neverēs dzīvot kotedžās. Kāpēc tad savu vienīgo dzīvi sa-bojāt ar piekrātām kāpūtēm telpām!"

Nē, tādu šeit nav. Cik rūpīgi Šnidere cēla mājas, tikpat rūpīgi par tām ari tagad gādā, un, vienasprāt, tā ir obligāta nepieciešamība vismaz dažus gadus namu apsaimniekot tiem, kas cēluši. Lai nesavāktu mantības un prom zilā tālē — tieciet galā, kā gribat.

Tomēr tā sevišķi Laimdotu Šnideri mūsu sabiedrībā uztrauc tikai viens. Tas, ka tiek nūdēt Latvijai raksturīgais augstās izglītības līmenis — "padomju laikā mums tiešām tas bija joti augsts, vismaz dabas ziņātēs. Var būt, ka spīta formula skola ir kājīgi Sibīrijas ēna, un, iespējams, tāpēc viņai bērniņai izveidojusies lonegoiroze. Laimdota jutusies kā burvju lokā, no kurā nav izējas, bet "Dievs ir taisnīgs: vienā vietā atjem, otrā — pieliek". Meitenei sevišķi padevusies matemātika, veicīs skolēnu olimpiādes un kādudien ar Pilsonības skolu viņai atsūtītā uzaicinājums mācīties internātā lauku bērniem Rīgā. Pēc skolas beigšanas "aizgāja uz fizikiem, un tas varbūt bija klūdains solis. Fizika attīsta vi-rišķīgas ipašības. Tādās, piemēram, kā spē-piņemt radikālu lēnumu, pārliecību par saviem spēkiem".

Pašai Laimdotai Šniderei, šķiet, nekas nav par grūti. Nesen viņa kļuvusi ari par Latvijas Universitātes fonda izpilddirektori. Tas ir atkal jauns darba laiks, kas sais-tās ar LU testamentāri iegūtajiem namiem un nekustamā ipašuma projektiem. Par to būtu jāstāsta jauns stāsts, tāpēc šajā reizē varētu tikai piebilst, ka Laimdota Šnidere ari te jau parādījusi savu kērienu. Ja ne-šodien, tad rit tiks iegādāta kāda likvidējāma bankas mazgāmēju kopmītne, lai ierī-kotu sociālo māju universitātes darbinie-kiem, kurus no centra dzīvokļiem žaudz laukā ipašnieki. ~

Mairīta Brice
Rīgas domes
Informācijas
dienesta vadītāja

Šās nedēļas latvju devīze ir — ieligošini Jāpus!, kas tiek skandināta gan reklāmas, gan pašiedvesmas nolikos. Tā vēsti, ka pavisam drīz varēsim ieston latvisko Saulgriežu tradīciju siera un alus mērcē, godam nodudinot ari pāris pantus par brašo tautīti Jāni gadsakāru nemītīgajā rītejumā.

Tradicionāli Jāni ir ari laiks, kad Rīga paliek iedzīvotāju minimums, jo simtiem tūkstošiem izslāpušo un nostrādāto latvju dadas zālumos kurus gunis.

Lai svētkos izdots isteni pieturēties pie Jānu tradīcijām, visi rīdzīnieki 22.jūnijā no deviņiem rīti līdz septiņiem vakari tiek aicināti uz Doma laukumu, kur Kultūras pārvalde riko Siera dienu Zāļu tirgu!

Zāļu tirgus Rīgā notiek jau ceturtā reizi. Tur varēs iegādāties neskaitāmas siera un alus šķirnes mielastam, lietiskās mākslas izstrādājumus Zāļu un Ligu apdāvināšanai, un, protams, Jāņu zāles un vainagus Zāļu dienu noskaņai. Būs sarūpēts ari kazas piens un kazas piena produkti, medus un citi našķi. Zāļu tirgū savu saražoto produkciju piedāvās gandrīz 300 individuālās ražotāji, firmas un uzņēmēji. Par izklaidi gādās folkloras kopas, tautas deju grupas un ansamblji, bet Zāļu tirgus noslēgumā RTU starptautiskajā izstāžu centrā Kipsalā notiks grandioza ieligošanas balle, kurā dejot būs Jauts līdz ritam.

Kā nu kuram tie Jāni izvēršas — vienīgi tie ir siera un alus, otriem kļūst par papardes ziedu meklēšanas, tretiem — par ligošanas svētkiem, citi tos izmanto kā parastas brīvdienas. Lai jums izdodas kārtīgi noligot, vainagojot šo Saulgriežu brīdi ar saviem priekiem un liksimi! ~